

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

Pars II. Ecclesiomachia Lutherocaluinistica, De Ecclesia Militante.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

COPPENSTEINI.

PARS II.

GENEALOGIÆ LUTHERO-CALVI- NISTICÆ DICTÆ

ECCLESIOMACHIA,

id est, Contra

Ecclesiam Militantem Archihæretica Rebellio.

P R A E F A T I O

De Archihæresi Luthero-caluiniana.

DVERSVM. Sacram Eccle-
sia MONARCHIAM; aduer-
sus Primarchi Petri PRIMA-
TYM, equidem me nullam
legere memini veterū Hæresium vsquā
exortam insurrexisse: adeo vniuersū il-
lam eunctis regendi formis præstare ob-

seruarique per Ecclesiam oportere con-
senserunt. Euo superiore quinto deci-
mo primus emerfit LUTHERVS, qui cū
CALVINO Primatum abnegarent Pe-
tro, peculiarem illius fuisse planeque
propriū: quique Monarchicum Re-
gimen Ecclesiæ euertere cōnitebantur.

Bb 3

Quo-

Quocirca hoc in errore sunt *ἀυτοόνοιοι* hæresiarchæ; neque vsquam alicunde originem ducunt, nisi ex patre diabolo.

Nam ita doctissimus Serarius: *Lutherus Satana Discipulus est: Calvinus Lutheri: Ergo & Satana.*

Verum manet illud Christi oraculum: *Mat. 16. Porta inferi non præualebunt aduersus Petram eam.*

Voluerunt quidem Luthero-caluinistæ; sed non valuerunt; minus præualere quibunt hac in re & impietate, primogeniti Satana.

Attentarunt tamen nefas istud; vt eo velut posito fundamento, in Romanam sedem Apostolicam furentius debacharentur. Et huius furoris autores habuerunt hæresiarchas iam olim orbis adeo totius iudicio condemnatos.

I. DE PAPATV ROMANO.

QVÆSTIO I.

An B. Petrus Roma vixerit Episcopusque sit ibidem mortuus?

HÆRESIARCH. *Guilhelmus*, Ioannis VVicleffi præceptor, teste Tho. VVal. l. 2. *doct. fidei*, a. 1. c. 7. primus finxit Petrum nunquam vidisse Romam, minus ibi sedisse Episcopum, aut vitam obiisse. Is autem Guilhelmus vixit sub annum 1400.

LYTHERANI, vt *Vdal. Velenus* grandi volumine XVIII. persuasionibus id docere conatur; & nec Petrum, Paulumue Romæ, sed Ierosolymis occisione extinctos desuisse. Sic & *Illyricus l. contra Primum Papa. &c.*

CALVINVS *Inst. 4. c. 6. §. 15.* cum rem totam esse dubiâ sibi ostendisse videbatur, ait, *Tamen propter Scriptorum consensum non pugno, quin illic mor-*

tuus fuerit; sed Episcopum fuisse, præsertim longo tempore. persuaderi nequeo.

Similia Magdeburgenses Cent. 1. l. 2. c. 10.

PAPISTA. 1. Petrum prædicasse Romæ docet ipse, *1. Pet. vlt.* ex Babylone, sc. Neroniana Christianorum persecutione scribens.

Item Paulina ad Romanos à solo Petro Christianos factos testatur, quod multi fuerint ibidem ante, quam Paulus isthuc adueniret.

2. Docet idem nouitius is error contrarius, sub annum 1400. coortus: qui fatetur ipse, omnium retrò consensum atatum & scriptorum sibi semper constitisse de Petri in Vrbe urbium Papatu. Vide meum *Luthero-cal. p. 2. q. 8.*

QVÆSTIO II.

An Iure, & quo succedat Petro Episcopus Romanus in Pontificatu?

HÆRESIARCH NILVS, Episcopus Thessal. egauit primus Romanum Pontificè Petro succedere in totius Ecclesiæ Regimine; sed in Romano solum Episcopatu. Hic tamen postmodum ex Concilijs accepit Primum inter, & super Coepiscopos cæteros.

LYTHERANI iuxta & **CALVINIANI**, cæteriq; hæretici omnes nuperi totum pernegant, sc.

1. Quod Iure Diuino debeat Petro aliqui succedere.

2. Quod successor is solus Rom. Pontifex esse debeat; non alius.

Ita Lutherus, *Illyr. Synodus Smalcald. Magdebur.*

Calvinus Instit. 4. cap. 6. 7.

PAPISTA. De Successione post Petrum Iure diuino debita vide meum *Antichristum p. 2. q. 4.* Et *Luthero-caluin. p. 2. quest. 9.*

Solum

Solum vero Pontificem Romanum succedere Petro debere est de Fide certa: & forte de Iure diuino. Quia Quicumque Petro succedit, accipit à Christo Pontificatum Petri: (Christus enim Instituit vt perpetua esset in Sede Petri Successio Iure Diuino.) Atqui Rom. Episcopus succedit Petro, accipitque à Christo Pontificatum Petri: Petrus n. Romæ sedem fixit: & fortè Christi iussu. Ergo Rom. Episcopus Petro simul in Pontificatu succedit pari Iure; quod in Pontificatu; diuino: quod Romæ ex Petri facti diuinitus mandat. Vide meum *Luthero-cal. p. 2. q. 9. 10.*

Ita constat ex Traditione Apostolica; quam Concilia, orbisque Consensus declararunt.

II. HÆRESIARCH. Pontificatum Romanum de scendere dicebant, præci hæretici, apud *Turrecrem. l. 1. c. 39.*

1. Ab Apostolis.
2. Nilus, à Conc. Generali Calcedon.
3. Marsilius V. Vicleff, Hus; à Constantino Magno.

LUTHER ANI Smalcaldici, Papatū prouenire à Cardinalibus electoribus.

LUTHERVS, à Carolo IV. Francia.

CALVINVS, in Græcos, à Phocæ; in Gallos & Germanos à Pipino & Carolo. Vide in *Luthero-c. p. 2. q. 11.*

PAPISTA. Pf. 118. *Narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed non vt Le tua, Christe, Tua vox est: Mat. 16. Ego dico tibi, Tu es Petrus, & super banc Petram. &c. Tibi dabo Claves. &c. Mat. 18. Pafce oues meas. Confirma fratres tuos. &c. Quodcunque ligaueris. &c.*

Ecce immediate à Christo omnis Potestas absoluta est Pontificia.

QVÆSTIO III.

A quo possit indicari Papa?

HÆRESIARCH. I. Marsilius de Padua, teste *Turrecrem. l. 4. de Eccl. p. 2. c. 37.* ab Imperatore.

2. Nilus: ab Concilio generali etiam deponi. Sed damnatus vterque est.

LUTHERO-CALVINISTÆ cæterique hæretici nostrates affirmant vtrumque, & multis propugnare nituntur argumentis, sed vanis, apud *Bell. l. 2. de Pont. c. 26. 27. 28.*

PAPISTA. Pastor Orbis & Summus Princeps a Deo solo datus; Sedesque Petri supra Petram Christum à Christo solo posita *Prima, à nemine iudicatur*, proclamatur *Conc. Sinuess. Distinctius Cōc. Rom. sub Syluestro, 280. Episcoporum: Neque ab Augusto; neque à Regibus; neque ab omni Clero iudicatur Prima Sedes.*

Quid ergo? *Conc. V. sub Symmacho. Aliorum hominum causas Deus voluit per homines terminari; sed Sedis istius Præsulem suo, sine questione, reseruauit arbitrio.*

2. Idem docent testimonia Pontificum:

3. Confessio Imperatorum.

QVÆSTIO IV.

Sitne Papa Iurisdictio coercitiua, ut possit condere leges, obligare conscientias, punire transgressores?

HÆRESIARCH. Negarunt olim VValdenses, teste *S. Antonino p. 4. tit. 11. c. 7. 5. 2.*

Item Marsilius de Padua, V. Vicleff, Hus, &c.

LUTHERVS I. de Capt. Babyl. de baptismo; Melanchton; itemque Caluinus negarunt idē. Vide *Luthero-c. p. 2. q. 19.*

PAPISTA. At affirmat Christus in meo Antichristo *p. 2. q. 6.*

Affirmat & prophetica, & Apostolica Scri

ca Scriptura, in meo Luthero-cal. Affirmat perpetua praxis Ecclesiarum & Conciliorum.

1. Dicit Caluinus: Tot sunt præcepta ecclesiastica: ut superent legalia, Veteris Test.

At vniuersalia, quæ ligant omnes, solum sunt quatuor: de Festis, Ieiunio, deque Confessionis ac Communionis tempore.

2. Dicit: Achaz & Vrias puniti sunt, quod altare aliud addiderint. 4. Reg. 16. Item c. 17. Babylonij, quod nouis ceremoniis coluerint Deum.

Et, c. 21. Manasses, quod aras in templo extruxerit.

At iustè puniti sunt ob idololatriciam.

QVÆSTIO V.

An Papa sit adhuc Episcopus, an vero Antichristus?

HERESARCH. 1. Nilvs lib. contra Primum Rom. ait: Donec Papa conuenientem ordinem seruet, olim in Ecclesia constitutus; &c. omnia ei summa de ferèda censet: sed si à veritate discessit, nec ad eam redire vult, merito pro damnato haberi debet.

2. VVicleff art. 30. Papam nunc Antichristum esse affirmabat.

LVTHERVS art. 28. 36. &c. turbaque sua cum ipso.

4. Itemque cum suis CALVINVS l. 4. Inst. c. 7. §. 24. 25. Habeant etiam plura. si velint, Papa: Nihil isto rumy alet, nisi Roma sit Ecclesia & Episcopus.

Hunc mihi nodum soluant Romanenses: Nego ipsorum Pontificem esse Episcoporum Principem; cum non sit Episcopus. &c.

Ex quo Antichristi sedes fieri cepit, desit esse id quod erat. &c.

PAPISTA. Nec vel esse potest Papa Antichristus.

Tum quia Christus orauit pro Petro ut non deficiat fides eius: Et super Petram ædificauit Ecclesiam suam: Et Petro dedit clauis regni cœlorum, non inferorum Lucifero inde exolendo.

Vnde nec vel errare Papa potest: quia Papa; Sed semper oues pascere bene; & per indeficientem Spiritus S. Assistentiam ducere in omnem veritatem. &c. Vide in p. 1.

Tum quæcunque Scriptura de Antichristo dicit, eorum nihil in Papam vllum conuenit vnquam, aut conuenit. De quibus vide Luthero-caluinistam p. 2. q. 22. 23. 24. 25.

QVÆSTIO VI.

An peccatores parui & magni, id est, Perfecti, & Impij sint in Ecclesia?

HERESARCH Pelagiani dicunt, ait S. Aug. 1. de Hæresibus. c. 88. Vt iam iustorum in hoc sæculo nullum omnino habere peccatum; & ex his Ecclesiam Christum hac mortalitate perfici: Vt sit multitudo Perfectorum, nullum penitus etiam tenue peccatum habentium.

ANABAPTISTIS eandem tribuit hæresin. Caluinus Inst. 4. c. 1. §. 13.

Neque ipse dissentire potest, asserens, e' solis prædestinatis constare Ecclesiam: istis autem nullum imputari peccatum ad mortem.

Neque Lutherani, negantes cum Caluino, vllum esse peccatum Veniale ex natura sua; sed omnia mortalia, & careproborum.

PAPISTA, At vere S. Cyprianus ferm. de eleemos.

Quisquis se imculpatum dixerit, aut superbus, aut stultus est.

Nam, ait S. Greg. Nazi. orat. 2. in Iulianum: Omni prorsus peccato vacare, supra humana natura modum Deus constituit. Pro in de

inde, infert S. Chryf. in Pl. 39. *Nec ex perfectis uniuersa constat Ecclesia; sed habet etiam otio deditos. Quippe, ait S. Hier. l. 2. contra Pelag. Iustos esse concedo; sine omni autem peccato esse, non assensior.*

II. HÆRESIARCH. Nouatiani & Donatistæ, teste S. Cyr. l. 4. epist. 2. Aug. l. de heres. c. 69. finxerunt, Ecclesiam esse iustorum, qui nunquam lapsi essent circa fidem: Alios enim peccatores in cæteris suis retinebant. Vnde errat Calvinus, dicens eos omne genus peccatorum exclusisse.

LUTHERANI & CALVINIANI, dum prædestinatorum esse uolunt Ecclesiam, quibus nil imputatur ad peccatum, stante eorum Fide: ceterum cum damnatis istis consentire conuincuntur. Liquebit q. sequente.

PAPISTA. I. Magni & manifesti peccatores quoque sunt in Ecclesia.

1. Teste S. Scriptura: de qua in *Antichristo*, p. 2. q. 13.

2. Sic S. Patres tempore S. Augustini contradicentes Donatistis, conuidtis Reti, bonos & malos pisces congregante: Dicentibus tamen; Rete in pelago huius uitæ merlum habere occultos pisces malos: at in litore resurrectionis fore discernendos. Ad hoc Patres dicebant; Ideo comparari Ecclesiam etiam Aræ, in qua paleæ magis cernuntur, quam grana.

3. Ratio. Ni forent mali in Ecclesia, frustra esset Sacramentum penitentiarum: Prælati lapsi non forent prælati, nec obediendum ijs. &c. Vide *Luthero-cal.* p. 2. q. 33. & 34. 35.

QVÆSTIO VII.

An soli Prædestinati sint in Ecclesia?

HÆRESIARCH. Iouinianus, teste Hier. l. 2. contra Iouin. Habens semel verè fidem est necessa-

rius prædestinatus, ut fide nunquam excidere possit.

CALVINVS *Inst.* l. 3. c. 2. §. 8. idem Vide in meo *Luthero*, p. 2. q. 35. Olim Wicleff & Hufs similia.

PAPISTA. Ecclesia est cœtus hominum,

1. Eiusdem Christianæ Fidei professione,

2. Et eorundem Sacramentorum communione colligatus:

3. Sub regimine legitimorum pastorum, & præcipuè Rom. Pontificis, Excluduntur hic ex Ecclesia,

1. Iudæi, Turcæ Infidelesque omnes, qui nunquam intrarunt Ecclesiam: aut qui ab ea recesserunt, ut Hæretici,

2. Catechumeni & excommunicati,

3. Schismatici.

Hæretici requirunt internas solum virtutes ad constituendam Ecclesiam inuisibilem: Nos præsupponimus internas fidem, spem, char. &c. at Ecclesia solum iudicat de externis, ut si dei professione, vsuque Sacramentorum. Atque ita, occulti licet hæretici, tamen esse in Ecclesia censentur; & Corpore solum, non Anima: Sic *Aug. in Breuiculo Collationis*, Coll. 3.

QVÆSTIO VIII.

An uisibilis Ecclesia possit Desicere?

HÆRESIARCH. Donatistæ (ait Aug. in Pl. 101) *Illam Ecclesiam, que fuit omnium gentium, iam non est; perijt. Hoc dicunt, qui in illa non sunt.*

LUTHERO-CALVINISTÆ dicunt idem: patet in meo *Luthero*-c. p. 2. q. 27.

PAPISTA. I. S. Aug. in Pl. 101. *Dicunt. &c. O impudentem vocem! Illa non est, quia tu in illa non es: Vide, ne tu ideo non sis: nam illa erit, etsi tu non sis.* Non hic loquitur de inuisibili Ecclesia; quia illam nec

Cc

perijf-

perijisse, nec perituram Donatistæ ad-
mittebant. Bern. term. 79. in Cant. *Non
desicit genus Christianum, nec fides de terra,
nec caritas de Ecclesia: Eo quod fundata est su-
pra firmam petram. Petra autem erat Chri-
stus. &c.*

2. Tyranni sunt Ecclesiam persecuti;
at visibilem, non inuisibilem, quæ con-
ualuit aduersus persecutiones.

3. Cum de ratione Ecclesiæ sit, esse
visibilem; si visibilis perisset, iam inuisi-
bilis quoque interisset; Quia hanc esse
volunt in paucis electis, et in occultis ec-
clesiæ visibilis. &c. Vide *Luthero-cal. p. 2.
q. 37.*

DE CLERICIS.

QVÆSTIO IX.

*Parne sit differre Clericos ab
Laicis?*

HÆRESIARCH Darban & Abyron aduersus Sa-
cerdotes vociferabantur; Num. 16. *Sufficiat vobis
quod omnis multitudo Sanctorum est; & in ipsis est Domi-
nus. Cur eleuamini super populum Domini?*

LUTHERO-CALVINISTARVM idem est cla-
mor seditiosus, ex odio in Clericos, & studio po-
pularitatis Exortus. Vide meum *Luthero-cal. p.
2. q. 41.*

PAPISTA. 1. Deus in Veteri Test.
distinxit Leuitas officio Vocationis pro-
pria ab plebe, Num. 18. Deut. 18. 2. Chri-
stus, Elegit Apostolos è numero discipu-
lorum, & hos è populo. 3. Apostoli forte
elegerunt Apostolum, & Diaconos ex
omni plebe: Canonessq; sancierunt à S.
Clemete descriptos de Cleri & populi
distinctione. 4. Vnde Orig. hom. 7. in le-
rem. *Nos Clericatus ordine vobis præsidemus.
&c. Nosse debetis, non statim in eo esse saluan-*

*dos, quia Clerici sumus; multi enim & Pres-
byteri pereunt, & Laici beatissimi reperiun-
tur. S. Epiph. in ep. Oportet Clericatus hono-
re non abuti in superbiâ. sed custodiâ manda-
torum hoc esse, quod dicimur. Sin; Clericorum
non proderunt eis. Iere. 12. S. Hier. epist. ad
Nepot. Ne lucra sæculi in Christi quaras me-
lizia; ne plus habeas, quam quando Clericus
se cepisti; vt dicatur tibi: Clericorum non pro-
derunt eis. Quare Luthero-caluinistari
seditio est Choreana & Abyriana.*

QVÆSTIO X.

Sintne distincti Episcopi & Presbyteri?

HÆRESIARCH. Arius Antiochiæ Diaconus
ipse Episcopatus indisplicendi detectus, docuit
anno 356. Episcopum à Sacerdote nihil differre: testis
Epiph. hæres. c. 75. & Aug. de hæres. c. 53. Damianus etiam
Conc. Sirmentian. 357. VVieleff eandem hæresin
suscitauit: teste Tho. VVald. l. 2. doct. fidei. a. 3. c. 10.

LUTHERANI & CALVINIANI conspirant
certatim in æquationem Presbyteri & Episco-
pi. Quorum argutatiunculas vide in *Luthero-
cal. p. 2. q. 46.*

PAPISTA. 1. Conc. Trid. sess. 23. c.
4. declarat, Episcopos, qui in Apostolorum lo-
cum successerunt, &c. Presbyteris superio-
res esse. Sic omnis ætas & Ecclesia retro
in meo *Luthero-cal. p. 2. q. 46.*

2. Ita Patres, S. Hier. ep. 85. *Quid facit
Episcopus, (excepta Ordinatione) quod Pres-
byter nō faciat? S. Ignatius ep. ad Philadelph.
Boni sunt Sacerdotes; melior autem est Ponti-
fex. Proinde S. Clemens Can. 40. Pres-
byteri & Diaconi præter Episcopum nil agere
pertinent; nam Domini populus illi commis-
sus est. Sic & S. Diony. in sua Hierarchia.*

3. Hinc in Conciliis sedent Episcopi
vt Iudices ac Principes, presbyteros-
que puniunt reos, excommunicant. &c.
vt subditos.

QVÆ.

QVÆSTIO XI.

COELIBATUS Rectene sit iure Apostolico S.
Ordinibus annexus?

HÆRESIARCH. I. Iouinianus pseudomonachus Mediolani, teste Hier. Aug. Ambr. docuit, Virginitatem Matrimonio postponendam: 1. Unde conueniens, Frestra Sacerdotes colere Cœlibatum. Sed vna cum auditu monialis, Sacerdos nullus, A deo protinus emergens anno 372. damnatus est Romæ anno 380. à Papa & ab Conc. Mediolan. Vide Baron. istis annis. V. Vicleff hæresim redexit: teste Tho. VVald. so. 2. de Sacram. c. 66.

2. LUTHERVS lib. de abrog. Missæ. Magdeb. Cent. II. c. 7. vocant cœlibatum hæresim omnium pessimam, quæ orbem inuaserit vniuersam.

CALVINVS Inst. 4. c. 12. §. 23. idem. Vide Luthero. c. p. 2. q. 48.

GRÆCORVM Error est oportere Clericos ante Ordinationem duxisse uxorem: post eam non licere. Autor erroris fit Nicolaus: Certius Vigilantius, teste Hier. l. contra Vigil. Mos ille vulgatus est inter Græcos tempore Conc. Trullan. quod Apostolicos Canones de Cœlibatu impie damnauit. Auctior euasit error sub Leone IX. patrocinate Niceta Abbate, sed ei contradicente Humberto Cardinali.

PAPISTA. Quæ in meo Luthero. ca. p. 2. q. 48. adduxi pro iure Apostolico Cœlibatus, huc non repetam.

Adde, 1. Sacerdos operans Sacris gerit personam Christi: Neque Leuitæ ideo se continebant, quod figuram Christi præferrent: sed quod Domino ministrabant.

2. Quo iustius Conc. Neocæsar. anno 314. Sanciuit; Presbyter si uxorem duxerit, Ordine suo moueatur.

Nimirum, ait S. Leo lib. epist. ad Anast. ut, qui habent, sint tanquam non habentes, & qui non habent, permaneant singulares & innupti.

3. Testimonia Imperatorum his adde

Cod. de Episc. & Cler. L. Eum. Authent. de Monac. Adde nubem testium S. Patrum. Hinc tria infero. 1. Errant, qui putant Siricium Papam primum legē cœlibatus imposuisse. Quia Clemens, Orig. Epiph. Euseb. & Concilia sunt antiquiora Siricio. 2. Mos Græcorum hodiernus non fuit primis 600. annis. Patet ex iisdem. 3. Mentitur Calvinus Inst. 4. c. 12. §. 25. Patres veteres approbasse coniugium Episcoporum. Mentitur à Siricio coniugium vocatum pollutionem.

QVÆSTIO XII.

An Clerici DECIMAS & Temporalia iure possideant?

HÆRESIARCH. Fraticelli, teste Turroca. de Eccl. potestate p. 3. c. 27. docebant sub annum 1300. sibi solis deberi Decimas, vt pote Apostolice viuentibus. V. Vicleff docuit Decimas esse meras elemosinas, proinde arbitrarias negati ob peccata Cleri.

ANABAPTISTÆ Trinitarii dicunt falsi Christi ministris eas dari, vt ditibus aut ditandis: veri Christi ministros pauperes iis posse carere, non posse, vt iure debitas.

ERASMVS Luthetanus in Annot. in Nouum Test. ait, Decimarum exactionem esse tyrannidem.

Cartonista volunt eam esse iuris diuini, non ecclesiastici, quantitatem.

PAPISTA. Præceptum Veteris Testamenti de decimis diuinum erat in & substantia, & quota earum tali: Verum quia iudiciale, & partim ceremoniale; non morale; ideo non transit in legem Noui Testamenti, nisi quoad Substantiam debiti Deo in operariis suis pro bono publico seu regendo; seu quoquo modo adiuuando; in seu spiritualibus, seu temporalibus.

Cc 2

Vide

Vide *Luthero-cal.* p. 2. q. 50. & *Antichristum* p. 2. q. 20. Vnde S. Aug. ser. 219. de temp. Deus qui dignatus est totum dare, decimam à nobis dignatur repetere: non sibi, sed nobis profuturam: iuxta Malac. 3. Inserete decimam in horreis meis; ut sit cibus in domo mea; & probate me in his. Idem hom. 48. l. 50. hom. Maiores nostri ideo abundabant, quia Deo decimas dabant, & Casari censum: Modo quia discessit deuotio Dei, accessit inditio fisci. Nolumus partiri cum Domino decimas; modo totum tollitur.

QVÆSTIO XIII.

An Clerici sint liberi à iugo secularis potestatis?

HÆRESIARCH. Martilius de Padua, sub annum 1340. & Ioan de Lugduno, perpendunt; Nec Christum, Mat. 17. immunem fuisse tributi; pendisse que necessitate; non voluntate: Teste Turrecremata:

LUTHERANI, vt Brentius in *Prolegom.* Martyr in Ro. 13 Melanc. in locis cap. de Magistr. In causis Ecclesiasticis Clericos politicis tribunalibus subiectos esse: Nec Principes dato priuilegio posses soluere: quod hoc foret contra ius diuinum.

CALVINVS *Inst.* 4. c. 11. §. 15. Clericos in omnibus, nō tamen in mere Ecclesiasticis, subiecti politicis. Sic & sectatores eius ceteri.

PAPISTA. Rectè apud Sulpitium l. 2. hist. exclamat S. Martinus: *Nouum & inauditum nefas vt causam Eccl. sic Iudex sacculi iudicaret.*

2. Hinc Concilia grauiter vindicant in clericos ad sæcularium tribunalia confugas.

3. Quin Apostolus, 1. Cor. 6. nec laicorum Christianorum lites ad Ethnicorum iudicia afferri patitur. Vide in meo *Luthero-cal.* p. 2. q. 51. Quare Conc. Agathense Can. 32. Clericum nullus presumat apud se. iudicē, Episcopo non permittente, pulsare. Quo gloriofior vox est Constanti-

ni, & S. Greg. l. 4. ep. 75. Vos Djesus, à summo Deo constituti: equum non est, vt homo dicet Deos. Tamen iusta vox est S. Ambrosii oratione de tradendis Basilicis. Agri Ecclesie soluit tributum; quod cœptum sub Iustiniano Imp. Nam antea immunitia erant, teste Hier. in Mat. 17. Primitiæ autem Exceptionem Clericorum, in rebus politicis, tū quoad personas, tum quoad Bona, introductum esse iure humano pariter & Diuino constat. De diuino vide *Antichristum* p. 2. q. 21.

QVÆSTIO XIV.

Quam proprium Hereticis odium in Monachos?

HÆRESIARCH. Donatus pseudoepiscopus Cæthag. arthee arrogans sic, vt e Deum crederet, & iactaret; anno 331. peperit sectam Circumcellionum propudiosissimam, armatam Ecclesie perturbatrici, teste *Cas. Bar. to. 3. anno 331.* in primis verò Monasticam diram persecutricem: teste S. Aug. in Pl. 132. Circumcelliones insultant de Monachis. Primo si comparandi sint, vos videte: Quid opus est, vt verbis nostris comparatur ebrioscum Jobrij. furones cum simplicibus, vagantur cum congregatio? Si tamen dicere consueverunt, quid sibi vult nomen Monachorum? Quanto malis dicimus nos, quid sibi vult nomen Circumcellionum?

2. De Petiliano hæretico S. Aug. l. 3. contra Petilianum. c. 40. Perrexit ore maledico in vituperationem monasteriorum & Monachorum: arguens etiam me, quod in genus vita à me fuerit institutum.

3. De Arianis Rufinus hist. l. 11. c. 3. Lucius Episcopus ad monasteria furoris sui arma conuertit, vastat eremum, & bella quiescentibus indicit. Ter mille simul, aut eò amplius, viros per totam solitudinem dispersos, oppugnauerunt, riter aggreditur. Nouam belli speciem videt hostes, suam gladijs obiectare ceruices, & nihil aliud dicere, quam Amici, ad quid venisti?

4. Valens Imperator Arianus teste S. Hieronymo in *Chronico*, vsque adeo Monachos odit, vt lege lata, Monachos omnes aut arma sumere, milites que fieri, aut fustibus cædi, mactari que decreuerit.

5. Constant. Copronymus Imp. Iconomachus à mul & Monachomachus immania in Monachos pertrauit.

6. Wicleff vociferabatur, ad vnū omnes Monachos à diabolo in Ecclesiam introductos; Augustinum, Benedictum, Bern. &c. ad inferos esse damnatos.

LVTHERO-CALVINISTÆ patia puomunt,
& audent. Vide Lutbero. c. p. 2. q. 52.

PAPISTA. I. Cor. 3. Sapiencia huius ſe-
culi ſtultitia eſt apud Deum. Sed, I. Cor. 1.
Nōne ſtultiam fecit Deus ſapientiam huius
mundi. Nam quia non cognouit mundus per
ſapientiam Deū, placuit Deo per ſtultitiam pra-
dicationis ſaluos facere credētes. &c. Quia
ſtultum eſt Dei; ſapientiu: eſt hominibus, &
quod infirmum eſt Dei fortius eſt homini-
bus. &c. Quae ſtulta ſunt mundi, elegit Deus,
& infirma; ut confundat ſapientes, & fortia.
&c. Ut non gloriatur omnis caro in conſpectu
eius.

Verum Lux agris odioſa eſt oculis, ait Au-
guſt. in regula breui.

AT Dominus, Matth. 5. Beati eſtis,
cum maledixerint vobis, & perſecuti vos
fuerint, & dixerint omne malum aduerſum
vos mentientes propter Me, Gaudete & exul-
tate, quoniam merces veſtra copioſa eſt in cae-
lis. &c. Vos eſtis ſal terra. &c.

Ideo mundus odit vos, quia de mundo non
eſtis. Heb. 11. Circuierunt in melotis, in pelli-
bus caprinis, egentes, anguſtiati, afflicti; qui-
bus dignus non erat mundus. Et hi omnes te-
ſtimonio fidei probati ſunt.

Chryſ. hom. 8. in Mat. Si quis nunc ad
Aegypti veniat ſolitudines, paradifo proſus
omnem eremum illam videbis digniorem, &
innumerabiles Angelorum caetus in corpori-
bus fulgere mortalibus.

Eſt enim cernere tota illa regione diffuſum
exeratum Chriſti, & admirabilem illum Re-
gium Gregem, virtutumque caeleſtium conuer-
ſationem in terris micantem.

Atque hac non in viris ſolum, ſed & in
feminis ſplendere conſpicias.

Non ita varijs aſtrorum choris caelum re-
fulget; ut Aegyptus innumeris Monacho-

rum & Virginum diſtinguitur atque illuſtra-
tur habitaculis.

QVÆSTIO XV.

An ſint Conſilia Euangelica, differantque à
Præceptis?

HÆRESIARCHI. I. Apoſtolici, anno 260. coorti,
docebant, teſte Epiph. har. 61. Auguſtin. har. 49.
ſaluari neminem poſſe, qui non viueret in Celibatu,
& Paupertate.

Sic & Encratita cum Iuliano Apoſtata.
2. Iouinianus, teſte Hieronymo lib. 1. in Ioſin. &
Auguſtino har. 82. Nullum eſſe Conſilium, aut Pra-
ceptum Continentiæ; ſed eiſdem eſſe meriti Virgi-
nes & Coniuges.

3. Vigilantius, teſte Hieron. lib. contra Vigil. idem
de Paupertate docebat; melius que eſſe, poſſidere pro-
pria, & eleemoſynas elargiri; quam dimittere om-
nia.

4. Lampetianus idem de Obſedientia, teſte Damasc.
har. 98. & Monachos eſſe liberos oportere.
5. V. Vicleff. in Conc. Conſtant. ſeſ. 8. ait, ingredien-
tes religionem eo ipſo reddi ineptos ad mandata Dei
obſeruanda.

Ex quo ſequitur, Conſilia Euangelica eſſe prohi-
bita.

LVTHERVVS cum ſuis, CALVINVS item In-
ſtitur. 4. cap. 13. docent, Nullum eſſe Conſilium
Euangelicum. Vide in meo Luthero-cal. p. 2. q. 53.
Nec vtile vllum, aut poſſibile.

PAPISTA. Quod Apoſtolici Con-
ſilia volant cunctis eſſe præcepta, &
negant Conſilia, & implicanc contradi-
ctionem.

Reſponſum ijs eſt in meo Luthero-
caluinista.

Ibidemque & Iouinianiſtis ac Lam-
petianis nouis.

Deinde Orig. in Rom. 15. Ea, qua ſu-
pra debium facimus, non facimus ex præce-
ptis: Verbi gratia, Virginitas.

Chryſoſtomus hom. 8. de poenit.
Non Dominum incuſes, haud mandant in

sibilia; multi & ipsa superant mandata. &c.

Non cogo, non grauo; sed perficientem quidem coronabo; non perficientem non punio.

Cyprianus libro de habitu Virginum.

Non iugum necessitatis imponit, quando manet voluntatis arbitrium liberum.

QVÆSTIO XVI.

AN LABORARE Monachis necesse:
& MENDICARE ne-
fas?

HÆRESIARCH. 1. Mædiani, octi anno 361. in Mesopotamia; damnati anno 417. in Concil. Orient. negabant Monachos suos, sed a ienis viuere laboribus oportere, ac confidere. &c.

2. Guilielmus de S. amore, sub annū 1140. Wicleff, sub annum 1340.

CALVINVS Institut. 4. c. 31. §. 10. Monachos suis victitare laboribus debere.

1. Iuxta Eph. 4. 1. Thes. 4. 2. Thes. 3. ubi vel præcipitur, vel consulitur l. bor: viroque modo tenentur monachi.

2. S. Aug. l. de opere monac. c. 17. ait, nec per spirituales contemplationes, exulari eos à labore.

3. Is mos fuit omnibus retro sæculis monasticus.

PAPISTA. Dicit ad ista S. Tho. Opusc. 19. & 2. 2. q. 187. a 3. Si præcipitur; obligantur omnes; si Consultitur, religiosi ad omnia consilia non tenentur.

AD II. S. Aug. increpat orientes, ignauosque fucos, fugitantes laborum.

AD III. Fuit ex peculiari regula.

II. HÆRESIARCH. Guilielmus prædictus; Desiderius Longobardus, teste S. Thom. Opusc. 19. Gyraldus, Wicleff, apud Valdensum ar. 2. l. 4. impugnant omnem Religiosorum Mendicitatem.

LUTHERVS art. vlt. Brentius in Confess. v. Vir-temb. c. de Votis: aiunt, extra statum salutis esse,

quise ad spontaneam redigunt Mendicitatem.

PAPISTA. Exemplum Domini sponte pauperrimi, sectarios refutat in meo Antichristo p. 2. q. 29.

Neque huc pluribus opus, quam in Luthero-cal. p. 2. q. 69. attulimus ex Belarmino.

QVÆSTIO XVII.

AN damnati ab Ecclesia heretici iussu a Magistratu seculari ple-
stantur?

HÆRESIARCH. Donatistæ negabant, teste Aug. l. contra Parmen. c. 7. & 2. contra Petilian. &c.

Sic & Huss a l. 14. in Conc. Constant. damnatus, Sigi(mundo Imp. exustus.

LUTHERVS in Assert. art. 33. confentit eisdem, & negat vnquam consuef. Ecclesiam comburere hereticos: Hussam quoque negat hereticum fuisse. Vide in Luthero calu. p. 2. q. 73.

PAPISTA. 1. Scriptura sat refutat sectarios, in meo Antichristo p. 2. q. 30.

2. Deinde praxis contraria ecclesie ex quo Christiani extiterunt impeditores. 3. Sic Patres S. Cyprian. l. de exhort. martyrij. *Si hoc, (occisos p. v. d. prophetas) in veteri Test. fiebat, nunc magis faciendum est.*

Sanctus Hieronymus in Gal. 5. Medicum fermentum, &c.

Arius vna scintilla fuit, sed quia non sitim oppressa est, totum orbem eius flamma populata est.

Sanctus Augustinus aliquando tenet, hereticos non esse vi cogendos, nec cædendos: quod nulla tunc extaret lex Imperatoris desuper.

Postea tamen id retractauit, & l. contra Parmen. cap. 7. ait iuste puniri Donatistas

tistas. Et tract. 11. in Ioan. ait: *Occidunt animas; affliguntur in corpore: ſempiternas mortes faciunt; & temporales ſe perpeti con- queruntur?*

Sed qui ſuas, pluriumque animas per hæreſim occidunt: illis vitam, mentem- que ſanam reſtituat Vita Ieſvs Chri- ſtus, benedictus in ſæcula, Amen.

F I N I S

Genealogiæ Eccleſiomachæ Luthero-caluinifmæ.

Laus CHRISTO, Deipara, Diis que Cæliſibus.

SACRA

ARGA-